

Pārtikas un veterinārais dienests

VALSTS GALVENAIS PĀRTIKAS UN VETERINĀRAIS INSPEKTORS

Peldu iela 30, Rīga, LV-1050, tālr. 67095230, fakss 67322727, e-pasts pvd@pvd.gov.lv, www.pvd.gov.lv

RĪKOJUMS

Rīgā

09.09.2015.

Nr. 162

Par nomedīto un atrasto beigto meža cūku paraugu noņemšanas, ķermeņu apzīmēšanas un apmaksas kārtību

Sakarā ar Āfrikas cūku mēra (turpmāk – ĀCM) uzliesmojumiem mājas un meža cūku populācijā, kā arī sakarā ar to, ka turpinās klasiskā cūku mēra (turpmāk – KCM) apkarošanas pasākumi, lai nodrošinātu meža cūku paraugu iegūšanu laboratoriskai izmeklēšanai, pamatojoties uz Eiropas Komisijas 2014.gada 9.oktobra ieviešanas Lēmumu 2014/709/ES, Eiropas Komisijas 2003.gada 26.maija Lēmumu 2003/422/EK, kas apstiprina ĀCM diagnostikas rokasgrāmatu, Pārtikas un veterinārā dienesta 2003.gada 19.novembra rīkojumu Nr.359, kas apstiprina procedūru KR.10.P.143 „KCM diagnostikas rokasgrāmata” un KCM apkarošanas un uzraudzības plānu (valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora (turpmāk – VGPVI) 2013.gada 11.februāra rīkojums Nr.21), kā arī, lai noteiktu vienotu nomedīto meža cūku ķermeņu apzīmēšanas un apmaksas kārtību, nosaku:

1. Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālo struktūrvienību (turpmāk- PVD TSV) vadītājiem, kuru uzraudzības teritorijas atrodas šī rīkojuma 4. un 5. pielikuma minētajās teritorijās:
 - 1.1. organizēt paraugu noņemšanu un nosūtīšanu laboratoriskai izmeklēšanai saskaņā ar ĀCM diagnostikas rokasgrāmatu un KCM diagnostikas rokasgrāmatu:
 - 1.1.1. šī rīkojuma 4.pielikumā minētajā teritorijā:
 - 1.1.1.1. uz ĀCM visām nomedītajām meža cūkām;
 - 1.1.1.2. uz ĀCM klīniski aizdomīgām un atrastām beigtajām meža cūkām.
 - 1.1.2. šī rīkojuma 5.pielikumā minētajā teritorijā (kura nav minēta 4.pielikumā):
 - 1.1.2.1. uz KCM visām nomedītajām meža cūkām;
 - 1.1.2.2. uz ĀCM visām nomedītajām meža cūkām, ja radušās aizdomas par saslimšanu (patoloģiskas izmaiņas iekšējos orgānos);
 - 1.1.2.3. uz ĀCM un KCM klīniski aizdomīgām un atrastām beigtajām meža cūkām;
 - 1.2. nodrošināt, ka:
 - 1.2.1. nomedītajām meža cūkām paraugus laboratoriskajai izmeklēšanai noņem viena no zemāk minētajām personām:

- 1.2.1.1. mednieks;
 - 1.2.1.2. valsts veterinārais inspektors vai valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts;
- 1.2.2. klīniski aizdomīgām un atrastām beigtajām meža cūkām paraugus laboratoriskajai izmeklēšanai noņem valsts veterinārais inspektors vai valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts saskaņā ar šī rīkojuma 1.2.3. punktu;
- 1.2.3. no vienkopus atrastām beigtām meža cūkām paraugus noņem, iekļaujot visas vecuma grupas dzīvniekus, paraugu pavadrakstā norādīt kopējo atrasto meža cūku skaitu:
 - 1.2.3.1. ja atrastas 1-3 meža cūkas, paraugus laboratoriskai izmeklēšanai noņem 1 meža cūkai;
 - 1.2.3.2. ja atrastas 4-10 meža cūkas, paraugus laboratoriskai izmeklēšanai noņem 2 meža cūkām;
 - 1.2.3.3. ja atrastas 11 un vairāk meža cūkas, paraugus laboratoriskai izmeklēšanai noņem 3 meža cūkām;
- 1.3. nodrošināt, ka:
 - 1.3.1. ĀCM izmeklējuma veikšanai tiek noņemts:
 - 1.3.1.1. seroloģiskai un virusoloģiskai izmeklēšanai asins paraugs (50 -100 ml nesarecējušu asiņu);
 - 1.3.1.2. ja nav asins parauga- virusoloģiskai izmeklēšanai orgānu (1/4 liesas, 1/2 vienas nieres, mandeles, dažus vairāk izmainītos apzarņa limfmezglus) paraugs vai stobra kaula, vai krūšu kaula paraugs;
 - 1.3.2. KCM izmeklējuma veikšanai tiek noņemts:
 - 1.3.2.1. seroloģiskai izmeklēšanai asins paraugs (50 -100 ml nesarecējušu asiņu);
 - 1.3.2.2. virusoloģiskai izmeklējuma veikšanai orgānu (1/4 liesas, 1/2 vienas nieres, mandeles, dažus vairāk izmainītos apzarņa limfmezglus) paraugu vai stobra kaula, vai krūšu kaula paraugs (ja nav asiņu un orgānu);
- 1.4. nodrošināt rīkojuma 1.3. punktā noteikto paraugu nogādāšanu Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” paraugu pieņemšanas vietās, lai veiktu seroloģiskos (antivielu noteikšana) un virusoloģiskos (PĶR – vīrusa genoma noteikšana) izmeklējumus ĀCM/KCM noteikšanai;
- 1.5. nodrošināt, ka pieņemot vai noņemot paraugu nomedītai meža cūkai, valsts veterinārie inspektori vai pilnvarotie praktizējošie veterinārārsti pārbauda, vai medniekam ir aizpildīta veidlapa „Informācija par izlietotajām medību atļaujām”, un veic tajā atzīmi (valsts veterinārā inspektora vai valsts pilnvarotā praktizējošā veterinārārsta spiedogs, datums, paraksts) par konkrēto dzīvnieku;
- 1.6. nodrošināt, ka, mednieki, valsts veterinārie inspektori vai valsts pilnvarotie praktizējošie veterinārārsti, noņemot paraugu nomedītai meža cūkai, identificē ar plombām vai krotālijām nomedītās meža cūkas ķermeni vai tā daļas (ja ķermenis sadalīts vairākās daļās) un pārtikā izmantojamās blakusproduktus, lai nodrošinātu to izsekojamību;

- 1.7. nodrošināt, ka mednieks, nododot nomedītas meža cūkas paraugu laboratoriskai izmeklēšanai, aizpilda aktu (1.pielikums) par piegādāto meža cūkas paraugu. Akts aizpildāms divos eksemplāros - vienu eksemplāru patur persona (mednieks), otru - veterinārais inspektors pēc laboratorisko izmeklējumu rezultātu saņemšanas un papildināšanas ar nepieciešamo informāciju nosūta uz PVD Veterinārās uzraudzības departamentu (kopiju paturot pārvaldē) 1.18.punktā noteiktajā termiņā;
- 1.8. nodrošināt, ka valsts veterinārais inspektors vai valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts, ņemot paraugu nomedītai meža cūkai, aizpilda aktu (1.pielikums). Aktu aizpilda divos eksemplāros - vienu eksemplāru nodod personai, kas nomedījusi meža cūku (medniekam), otru, pēc laboratorisko izmeklējumu rezultātu saņemšanas un papildināšanas ar nepieciešamo informāciju - nosūta uz PVD Veterinārās uzraudzības departamentu (kopiju paturot pārvaldē) 1.18.punktā noteiktajā termiņā;
- 1.9. nodrošināt, ka valsts veterinārais inspektors vai valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts, aizpildot paraugu pavadrakstu rīkojuma 1.3.punktā noteikto paraugu nosūtīšanai uz laboratoriju, norāda meža cūkas atrašanās vai nomedīšanas vietu (novads, pagasts, ģeogrāfiskās koordinātes x, y) un dzīvnieka dzimumu, vecumu;
- 1.10. nepieciešamības gadījumā organizēt meža cūku ķermeņu pieņemšanu, ievietošanai dzīvnieku izcelsmes pārtikā neizmantojamo blakusproduktu savākšanai paredzētā konteinerā valsts veterinārā inspektora vai pilnvarotā praktizējošā veterinārārsta uzraudzībā, iepriekš saskaņojot laiku ar personu, kas atbildīga par pieņemšanu;
- 1.11. nodrošināt, ka valsts veterinārais inspektors vai valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts informē medniekus, kuri uzglabā nomedīto meža cūku, par pasākumiem, kas jāievēro līdz laboratorisko izmeklējumu rezultātu saņemšanai (nelietot pārtikā; uzglabāt to atbilstošā temperatūrā; ieteicams veikt izmeklējumu uz trihinelozi);
- 1.12. organizēt izlases kārtā pārbaudes par nomedīto meža cūku uzglabāšanu līdz laboratorisko izmeklējumu rezultātu saņemšanai;
- 1.13. organizēt mednieku nekavējošu informēšanu par laboratorisko izmeklējumu rezultātiem pēc laboratoriskā testēšanas pārskata saņemšanas;
- 1.14.organizēt:
- 1.14.1. valsts veterinārā inspektora izbraukšanu uz nomedītās meža cūkas uzglabāšanas vietu gadījumā, ja:
 - 1.14.1.1. laboratoriskā testēšanas pārskatā ir apstiprināts ĀCM vai/un KCM pozitīvs (**ar PĶR konstatēts vīrusa genoms**) rezultāts;
 - 1.14.2.1. laboratoriskā testēšanas pārskatā ir apstiprināts ĀCM pozitīvs rezultāts (**konstatētas antivielas pret ĀCM vīrusu ELISA, IPT, IB**);

- 1.14.2. identificētā meža cūkas ķermeņa, tā visu daļu, blakusproduktu izņemšanu, veicot uzglabāšanas vietas dezinfekciju saskaņā ar Dzīvnieku novietņu dezinfekcijas un vides sanācijas instrukciju,
 - 1.14.3. pavaddokumenta noformēšanu – aizpildīt izņemšanas aktu (2.pielikums) divos eksemplāros, kā arī papildināt aktu (1.pielikums) ar nepieciešamo informāciju;
 - 1.14.4. iznīcināšanai izņemtā pozitīvā meža cūkas ķermeņa, tā daļu un blakusproduktu nogādāšanu uz tuvāko dzīvnieku izcelsmes pārtikā neizmantojamo blakusproduktu savākšanai paredzēto konteineru;
 - 1.15. informēt pašvaldības pārstāvjus un mednieku kolektīvus par 4.un 5.pielikumā minētajās teritorijās nomedīto, klīniski aizdomīgo un atrasto beigto meža cūku paraugu noņemšanas, ķermeņu apzīmēšanas, bioloģiskās drošības pasākumiem (lai novērstu nomedīto meža cūku ķermeņu savstarpējo kontamināciju) un apmaksas kārtību;
 - 1.16. informēt pašvaldības pārstāvjus un mednieku kolektīvus par beigto, un/vai nomedīto meža cūku pārtikā neizmantojamo blakusproduktu iznīcināšanas veidiem:
 - aprakšanu vismaz 1,2 -1,5 m dziļumā;
 - sadedzināšanu, ievērojot ugunsdrošības prasības;
 - nogādāšanu un ievietošanu dzīvnieku izcelsmes pārtikā neizmantojamo blakusproduktu savākšanai paredzētā konteinerā;
 - 1.17. nodrošināt izmaksu aprēķinu pieņemšanu no valsts pilnvarotiem praktizējošiem veterinārārstiem saskaņā ar valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora 2013.gada 17.decembra rīkojumu Nr.153 "Par atsevišķos gadījumos veikto veterināro pakalpojumu apmaksas kārtību";
 - 1.18. nodrošināt šī rīkojuma 1.7. un 1.8. punktā minēto aktu (1.pielikums) un sagatavotā kopsavilkuma pārskata par nomedītu meža cūku/ noņemtu paraugu (3.pielikums) nosūtīšanu Veterinārās uzraudzības departamentam (turpmāk – VUD) uz 308.kabinetu (Sintijai Rudzītei) līdz katra mēneša 15.datumam;
 - 1.19. nodrošināt medniekus, valsts pilnvarotos praktizējošos veterinārārstus ar paraugu iesaiņojamo materiālu, identifikācijai nepieciešamajām plombām vai krotālijām.
2. PVD TSV vadītājiem, kuru uzraudzības teritorijas nav nosauktas 4. un 5.pielikumā:
- 2.1 organizēt paraugu noņemšanu un laboratorisku izmeklēšanu saskaņā ar ĀCM diagnostikas rokasgrāmatu un KCM diagnostikas rokasgrāmatu:
 - 2.1.1. uz ĀCM un KCM visām nomedītajām meža cūkām, ja radušās aizdomas par saslimšanu (patoloģiskas izmaiņas iekšējos orgānos);
 - 2.1.2. uz ĀCM un KCM klīniski aizdomīgām un visām atrastām beigtajām meža cūkām;
 - 2.2. nodrošināt, ka visām meža cūkām, par kurām radušās aizdomas par saslimšanu (t.sk. patoloģiskas izmaiņas iekšējos orgānos) un atrastām beigtajām meža cūkām paraugus laboratoriskajai izmeklēšanai noņem valsts veterinārais inspektors vai valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts;

- 2.3. nodrošināt, ka ĀCM un KCM seroloģiskai un virusoloģiskai izmeklējumai veikšanai tiek ņemts:
- 2.3.1. asins paraugs (50 -100 ml nesarecējušu asiņu);
 - 2.3.2. orgānu (1/4 liesas, 1/2 vienas nieres, mandeles, dažus vairāk izmainītos apzarņa limfmezglus) paraugs vai stobra kaula, vai krūšu kaula paraugs (ja nav asiņu un orgānu);
- 2.4. nodrošināt rīkojuma 2.3. punktā noteikto paraugu nogādāšanu Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” paraugu pieņemšanas vietās, lai veiktu seroloģiskos (antivielu noteikšana) un virusoloģiskos (PQR – vīrusa genoma noteikšana) izmeklējumus ĀCM/KCM noteikšanai;
- 2.5. nodrošināt, ka valsts pilnvarots praktizējošs veterinārārsts aizpilda aktu (1.pielikums) par ņemtu paraugu no nomedītas meža cūkas, par kuru radušās aizdomas par saslimšanu ar ĀCM un KCM. Aktu aizpilda divos eksemplāros - vienu eksemplāru nodod personai, kas nomedījusi meža cūku (medniekam), otru iesniedz pārvaldē. Pārvalde nosūta uz PVD Veterinārās uzraudzības departamentu (kopiju paturot pārvaldē) 1.18.punktā noteiktajā termiņā;
- 2.6. nodrošināt, ka valsts veterinārais inspektors vai valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts, aizpildot paraugu pavadrakstu rīkojuma 2.3.punktā noteikto paraugu nosūtīšanai uz laboratoriju, norāda meža cūkas atrašanās vai nomedīšanas vietu (novads, pagasts, ģeogrāfiskās koordinātes x, y) un dzīvnieka dzimumu, vecumu;
- 2.7. nodrošināt, ka, ņemot paraugu nomedītai meža cūkai, par kuru radušās aizdomas par saslimšanu ar ĀCM un KCM, valsts veterinārais inspektors vai valsts pilnvarots praktizējošs veterinārārsts pārbauda, vai medniekam ir aizpildīta veidlapa „Informācija par izlietotajām medību atļaujām”, un veic tajā atzīmi (valsts veterinārā inspektora vai valsts pilnvarotā praktizējošā veterinārārsta spiedogs, datums, paraksts) par konkrēto dzīvnieku;
- 2.8. nodrošināt kontroli par nomedīto meža cūku uzglabāšanu līdz laboratorisko izmeklējumu rezultātu saņemšanai;
- 2.9. nodrošināt, ka valsts veterinārais inspektors vai valsts pilnvarots praktizējošs veterinārārsts informē medniekus par pasākumiem, kas jāievēro līdz laboratorisko izmeklējumu rezultātu saņemšanai (nelietot nomedīto meža cūku pārtikā; uzglabāt to atbilstošā temperatūrā; ieteicams veikt izmeklējumu uz trihinelozi);
- 2.10. organizēt mednieku nekavējošu informēšanu par laboratorisko izmeklējumu rezultātiem pēc laboratoriskā testēšanas pārskata saņemšanas;
- 2.11. nodrošināt sagatavotā kopsavilkuma pārskata par nomedītu meža cūku/ ņemtu paraugu (3.pielikums) nosūtīšanu PVD Veterinārās uzraudzības departamentam 1.18.punktā noteiktajā termiņā;
- 2.12. informēt medniekus par nepieciešamību veikt nomedīto meža cūku laboratorisko izmeklēšanu uz ĀCM atbilstoši VGPVI 01.12.2014.gada rīkojumam Nr.338 Par veicamajiem pasākumiem I riska zonā;

- 2.13. nodrošināt izmaksu aprēķinu pieņemšanu no valsts pilnvarotiem praktizējošiem veterinārārstiem saskaņā ar valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora 2013.gada 17.decembra rīkojumu Nr.153 "Par atsevišķos gadījumos veikto veterināro pakalpojumu apmaksas kārtību".
3. VUD Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļas vadītājam nodrošināt 1.7., 1.8., 2.5. punktā minēto aktu (1.pielikums) un 1.18. un 2.11.punktā minēto kopsavilkuma pārskatu (3.pielikums) iesniegšanu PVD Finanšu un grāmatvedības daļā un laboratoriskās izmeklēšanas rezultātu apkopošanu.
4. PVD Finanšu un grāmatvedības daļai:
- 4.1. veikt atlīdzības pārskaitījumus uz attiecīgo privātpersonu norādītajiem bankas kontiem par veiktajām darbībām šī rīkojuma 4.un **5.pielikumā** minētajās teritorijās, izmaksājot:
- 4.1.1. medniekam **30,00** EUR par ņemtu un piegādātu paraugu no nomedītas meža cūkas saskaņā ar šī rīkojuma 1.3.punktu;
- 4.1.2. medniekam, par nomedītu meža cūku, kurai ņemts paraugs laboratoriskai izmeklēšanai un kuras uzglabāšanu līdz laboratorisko rezultātu noskaidrošanai ir nodrošinājis mednieks (neizvedot no attiecīgās inficētās teritorijas), ja laboratoriskā testēšanas pārskatā ir apstiprināts ĀCM (**ar PQR konstatēts vīrusa genoms vai/un konstatētas antivielas pret vīrusu ELISA, IPT,IB**) un KCM pozitīvs rezultāts(**ar PQR konstatēts vīrusa genoms**):
- 4.1.2.1. par meža cūku, kura nav sasniegusi viena gada vecumu - **30,00** EUR;
- 4.1.2.2. par meža cūku, kura ir vecāka par vienu gadu - **100,00** EUR;
- 4.2. samaksa par 4.1.1.punktu un 4.1.2. punktu tiek summēta tikai gadījumos, kad paraugos, kas ņemti no 4.1.2.punktā minētās meža cūkas, tiek laboratoriski konstatēti KCM ierosinātais un/vai ĀCM ierosinātais vai antivielas;
- 4.3. maksu, par parauga ņemšanu nomedītai meža cūkai, saņem tikai persona, kura paraugu fiziski ņēma;
- 4.4. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un termiņos sagatavot un Valsts ieņēmuma dienestā iesniegt pārskatus par nodrošinātajām izmaksātajām ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamajām summām;
- 4.5. veikt apmaksu pasākuma īstenošanā iesaistītajiem valsts pilnvarotajiem praktizējošiem veterinārārstiem saskaņā ar VGPVI 2013.gada 17.decembra rīkojumu Nr. 153 „Par atsevišķos gadījumos veikto veterināro pakalpojumu apmaksas kārtību” un iesniegto „*Atsevišķos gadījumos veikto veterināro pakalpojumu izmaksu aprēķinu*”, kurā norādīts šī rīkojuma numurs.
5. PVD Materiālo resursu daļai pēc pieprasījuma nodrošināt TSV ar nepieciešamajiem materiāliem.
6. Valsts veterināriem inspektoriem un valsts pilnvarotiem praktizējošiem veterinārārstiem nodrošināt, ka aizpildot paraugu pavadrakstu 1.3. vai 2.3.punktā minētā parauga nosūtīšanai uz laboratoriju, tiek norādīta atsauce uz šo rīkojumu.

7. Ar šī rīkojuma stāšanos spēkā tiek atcelts VGPVI 2015.gada 7.apriļa rīkojums Nr. 69 „Par nomedīto un atrasto beigto meža cūku paraugu noņemšanas, ķermeņu apzīmēšanas un apmaksas kārtību”.
8. Rīkojums stājas spēkā ar parakstīšanas brīdi.
9. Kontroli par rīkojuma izpildi uzdošu Veterinārās uzraudzības departamenta direktoram.

Pielikumā:

- 1.pielikums Veidlapa „Akts par parauga, no nomedītas meža cūkas, piegādi un meža cūkas liemeņa (iekšējo orgānu) uzglabāšanu līdz laboratorisko izmeklējuma rezultātu noskaidrošanai” uz 2 lp.
- 2.pielikums Veidlapa „Akts par izņemšanu” uz 2 lp.
- 3.pielikums Veidlapa „Izmaksu kopsavilkums par nomedītu meža cūku/ noņemtu paraugu” uz 1lp.
- 4.pielikums „ĀCM inficētā teritorija” uz 2 lp.
- 5.pielikums „KCM riska un inficētā teritorija” uz 1lp.
- 6.pielikums „ĀCM/KCM ierobežojumu teritorijas” karte uz 1 lp.

Valsts galvenais pārtikas un
veterinārais inspektors

M.Balodis

D.Zvidriņa, 67027581

Kopija: PVD TSV,
PVD PUD,
PVD Juridiskā daļa
PVD Finanšu un grāmatvedības daļa,
ZI „BIOR”,
PVD Materiālo resursu daļa,
PVD Vadības sistēmu, mācību un audita daļa